

	<p>СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «СИСТЕМА МОНІТОРИНГУ В ЕКОНОМІЦІ»</p> <p>Рівень вищої освіти: Перший (бакалаврський) Спеціальність: <u>051 Економіка</u> Рік навчання: <u>4-й, семестр 7-й</u> Кількість кредитів ECTS: <u>5 кредитів</u> Назва кафедри: <u>Економіки та підприємницької діяльності</u> Мова викладання: <u>українська</u></p>
Лектор курсу	д.е.н., проф. Сахно Андрій Анатолійович
Контактна інформація лектора (e-mail)	<u>andrijsahno@gmail.com</u>

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Система моніторингу в економіці» є вибірковою компонентою ОПП.
 Загальний обсяг дисципліни 150 год.: лекції -26 год.; практичні заняття - 24 год., самостійна робота - 100 год.
 Формат проведення: лекції, практичні заняття, семінарські заняття, консультації. Підсумковий контроль – екзамен.

ПРЕРЕКВІЗИТИ І ПОСТРЕКВІЗИТИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

При вивченні даної дисципліни використовуються знання, отримані з таких дисциплін (пререквизитів): «Менеджмент», «Маркетинг».
 Основні положення навчальної дисципліни мають застосовуватися при вивченні таких дисциплін (постреквизитів): «Енергоефективність і альтернативні джерела енергії» та «Аграрна політика та земельні відносини».

ХАРАКТЕРИСТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ **Призначення навчальної дисципліни**

Освітня компонента Системи моніторингу в економіці спрямована на отримання здобувачами однієї з важливих і універсальних компетентності – цифрової компетентності. Сучасні зміни в системі державного регулювання національної економіки потребують підвищення ефективності спостереження за відповідними процесами з урахуванням факторів внутрішнього та зовнішнього середовища. Необхідність детальної оцінки та аналізу стану національної економіки потребує формування системи моніторингу, яка повинна бути наповнена відповідним інструментарієм. Існують окремі

концептуальні підходи щодо визначення поняття моніторингу, його видів та структурних елементів. Моніторинг визначається як безперервне стеження за будь-яким процесом з метою виявлення його відповідності бажаному результату або тенденцій розвитку. Систематичне збирання інформації про хід робіт у межах моніторингу є своєрідним «скануванням» подій і проводиться для того, щоб вчасно виявляти відхилення від окреслених планів.

Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Система моніторингу в економіці» є отримання знань та навичок в роботі комп'ютеризованими системами моніторингу: введенням, виведенням та обробкою даних різних видів моніторингу. Вивчення дисципліни дозволить оволодіти сучасними програмними засобами, середовищами та методами обробки даних економічного моніторингу та формування у здобувачів знань та вмінь для роботи з сучасними пакетами та середовищами, призначеними розробки комп'ютеризованих систем моніторингу

Завдання вивчення дисципліни

Вивчення теоретичних засад і оволодіння практичними навичками щодо побудови систем моніторингу економічних систем та прийнятті управлінських рішень за його результатами.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен володіти інтегральною, загальними та спеціальними компетентностями, зокрема:

Інтегральна компетентність - здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в економічній сфері, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки..

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК7. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК11. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК2. Здатність здійснювати професійну діяльність у відповідності з чинними нормативними та правовими актами.

СК4. Здатність пояснювати економічні та соціальні процеси і явища на основі теоретичних моделей, аналізувати і змістовно інтерпретувати отримані результати.

СК6. Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач.

СК7. Здатність застосовувати комп'ютерні технології та програмне забезпечення з обробки даних для вирішення економічних завдань, аналізу інформації та підготовки аналітичних звітів.

СК9. Здатність прогнозувати на основі стандартних теоретичних та економетричних моделей соціально-економічні процеси.

СК14. Здатність поглиблено аналізувати проблеми і явища в одній або декількох професійних сферах з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.

Програмні результати:

РН 1. Асоціювати себе як члена громадянського суспільства, наукової спільноти, визнавати верховенство права, зокрема у професійній діяльності, розуміти і вміти користуватися.

РН 5. Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади).

РН 7. Пояснювати моделі соціально-економічних явищ з погляду фундаментальних принципів і знань на основі розуміння основних напрямів розвитку економічної науки.

РН 8. Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач.

РН 13. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники.

РН 18. Використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність.

РН 19. Використовувати інформаційні та комунікаційні технології для вирішення соціально-економічних завдань, підготовки та представлення аналітичних звітів.

Вивчення даної дисципліни формує у здобувачів освіти соціальні навички (softskills): комунікативність (реалізується через: метод роботи на парах та групах, метод самопрезентації), робота в команді (реалізується через метод проектів), лідерські навички (реалізується через: робота в групах, метод проектів, метод самопрезентації).

План вивчення навчальної дисципліни

№ з/п	Назви теми	Форми організації навчання та кількість годин		Самостійна робота, кількість годин
		лекційні заняття	практичні заняття	
1	Тема 1. Основні поняття та засади побудови систем моніторингу в економіці	2		14
2	Тема 2, 3. Класифікація та принципи побудови систем моніторингу в економіці	4	4	14
3	Тема 4, 5. Побудова та функціонування систем моніторингу	4	2	15

4	Тема 6, 7. Результативність моніторингового процесу	4	4	14
5	Тема 8, 9. Моніторинг фінансово-господарської діяльності підприємства	4	4	14
6	Тема 10, 11. Моніторинг соціально-економічної системи	4	4	14
7	Тема 12, 13. Спеціалізовані системи моніторингу	4	4	15
Разом		26	24	100

Самостійна робота здобувача вищої освіти

Самостійна робота студента організується шляхом видачі індивідуального переліку питань і практичних завдань з кожної теми, які не виносяться на аудиторне опрацювання та виконання індивідуального творчого завдання (гугл-презентації тощо).

Самостійна робота здобувача є одним із способів активного, цілеспрямованого набуття нових для нього знань та умінь. Вона є основою його підготовки як фахівця, забезпечує набуття ним прийомів пізнавальної діяльності, інтерес до творчої роботи, здатність вирішувати наукові та практичні завдання.

Виконання здобувачем самостійної роботи передбачає, за необхідності, отримання консультацій або допомоги відповідного фахівця. Навчальний матеріал навчальної дисципліни, передбачений робочою програмою навчальної дисципліни для засвоєння здобувачем у процесі самостійної роботи, виносяться на поточний і підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався під час аудиторних занять. Організація самостійної роботи здобувачів передбачає: планування обсягу, змісту, завдань, форм і методів контролю самостійної роботи, розробку навчально-методичного забезпечення; виконання здобувачем запланованої самостійної роботи; контроль та оцінювання результатів, їх систематизацію, оцінювання ефективності виконання здобувачем самостійної роботи.

Індивідуальні завдання здобувач виконує самостійно під керівництвом викладача згідно з індивідуальним навчальним планом.

У випадку реалізації індивідуальної освітньої траєкторії здобувача заняття можуть проводитись за індивідуальним графіком.

Під час роботи над індивідуальними завданнями, написання тез, статті, есе, кейсу; підготовки кросвордів за темою не допустимо порушення академічної доброчесності. Презентації та виступи мають бути авторськими та оригінальними.

№	Вид самостійної роботи	Години (денна/з аочна)	Терміни виконання	Форма та метод контролю
1	Підготовка самостійних питань з тематики дисципліни (опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу)	26/38	щотижнево	Усне опитування
2	Підготовка до лекційних та практичних занять (робота з інформаційними джерелами: опрацювання першоджерел)	20/34	щотижнево	Усне та письмове опитування
3	Індивідуальні творчі завдання (вирішення і письмове оформлення завдань, схем, діаграм, інших робіт графічного характеру; презентації за заданою проблемною тематикою, дослідницькі проекти)	14/26	1 раз на 2 тижні	Спостереження за виконанням, обговорення, виступ з презентацією
4	Підготовка до контрольних робіт та тестування (самостійне опрацювання тестів відповідно до теми практичного заняття; самостійне розв'язання типових задач, ситуаційних вправ)	10/14	1 раз на 2 тижні	Тестування у системі АСУ Сократ, Moodle
Разом		70/112		

Список основної та додаткової літератури

Основна

1. Бондаренко Т.С., Кожевніков Г.К., Агєєва О.О. Хмарний моніторинг у соціально-економічних дослідженнях : монографія. Укр. інж.-пед. акад. Харків : Міськдрук, 2016. 192 с.

2. Галіцин В.К., Суслов О.П., Самченко Н.К. Системи моніторингу : навч. посіб. Держ. ВНЗ «Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана». Київ : КНЕУ, 2015. 408 с.

3. Берідзе Т. М., Лохман Н. В., Пасічник Н. В. та ін. Економічний моніторинг: методологія та практика (статистичний аспект) : монографія. Кременчук, 2019. 199 с.

4. Іванченкова Л.В. Моніторинг і контроль фінансово-економічних результатів діяльності харчових підприємств: теорія, методологія, практика : монографія. Миколаїв, 2018. 293 с.

5. Yurchuk N. Management of information risks of the enterprise in the conditions of digitalization. *Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2020. № 1. С. 86-101.

Додаткова

6. Гончарук І.В., Томашук І.В. Вплив еколого-економічного фактору на особливості організаційно-економічного механізму використання ресурсного потенціалу сільських територій. *Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2017. № 4. С. 52-62.

7. Kaletnik G., Honcharuk I., Okhota Y. The Waste-free production development for the energy autonomy formation of Ukrainian agricultural

enterprises. *Journal of Environmental Management and Tourism*. 2020. № 11 (3). P. 513-522. DOI: [10.14505/jemt.v11.3\(43\).02](https://doi.org/10.14505/jemt.v11.3(43).02)

8. Калетнік Г.М., Гончарук Т.В. Інноваційне забезпечення розвитку біопаливної галузі: світовий та вітчизняний досвід. *Бізнес Інформ*. 2013. № 9. С. 155-160.

9. Kaletnik G., Lutkovska S. Innovative Environmental Strategy for Sustainable Development. *European Journal of Sustainable Development*. 2020. № 9, (2). P. 89-98. DOI: [10.14207/ejsd.2020.v9n2p89](https://doi.org/10.14207/ejsd.2020.v9n2p89)

10. Sakhno, A., Polishchuk, N., Salkova, I. & Kucher A. (2019). Impact of Credit and Investment Resources on the Productivity of Agricultural Sector. *European Journal of Sustainable Development*, 8(2), 335-345.

11. Sakhno, A., Hryvkivska, O., Salkova, I. & Kucher, L. (2019). Evaluation of the Efficiency of Enterprises by the Method of Analysis of Functioning Environment. *Journal of Environmental Management and Tourism*, X, 3 (35), 499-507.

12. Sakhno, A., Salkova, I., Broyaka, A. & Priamukhina N. (2019). Methodology for the Impact Assessment of the Digital Economy on Agriculture Development. *International Journal of Recent Technology and Engineering (IJRTE)*, 8, 160-164.

13. Sakhno, A., Salkova, I., Polishchuk, N., Kucher, L. & Stashko, I. (2020). Efficiency of managing liabilities of enterprises of different types of economic activities. *European Journal of Sustainable Development*, 9 (1), 423-431.

14. Sakhno, A., Salkova, I., Broyaka, A., & Priamukhina, N. (2020). A methodological analysis for the impact assessment of the digitalisation of economy on agricultural growth. *International Journal of Advanced Science and Technology*, 8s (29), 242-249.

15. Sakhno, A. A., Polishchuk, N. V., Salkova, I. Y., Kucher, L. Y., & Kudyrko, O. M. (2020). Mortgage lending system of agricultural enterprises of Ukraine. *Revista Espacios*, 15 (41). Retrieved from <https://www.revistaespacios.com/a20v41n15/20411507.html>

Контроль і оцінка результатів навчання

У кінці семестру, здобувач вищої освіти може набрати до 60% підсумкової оцінки за виконання всіх видів робіт, що виконуються протягом семестру, до 10% за показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності і до 30% підсумкової оцінки – за результатами підсумкового контролю.

	Вид навчальної діяльності	Бали
Атестація 1		
1	Участь у дискусіях на лекційних заняттях	2
2	Участь у роботі на практичних заняттях	4
3	Виконання домашніх завдань	7
4	Виконання контрольних робіт, тестування	9
5	Індивідуальні та групові творчі завдання (вирішення і письмове оформлення завдань, схем, діаграм, інших робіт графічного характеру;	8

	презентації за заданою проблемною тематикою, дослідницькі проекти)	
	Всього за атестацію 1	30
	Атестація 2	
6	Участь у дискусіях на лекційних заняттях	2
7	Участь у роботі на практичних заняттях	4
8	Виконання домашніх завдань	7
9	Виконання контрольних робіт, тестування	8
10	Індивідуальні та групові творчі завдання (виконання гугл-презентації, презентації за заданою проблемною тематикою, дослідницькі проекти)	9
	Всього за атестацію 2	30
	Показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності	10
	Підсумкове тестування	30
	Разом	100

Шкала оцінки знань здобувача

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для екзамену
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
75-81	C	
66-74	D	
60-65	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Якщо здобувач упродовж семестру за підсумками контрольних заходів набрав (отримав) менше половини максимальної оцінки з навчальної дисципліни (менше 35 балів), то він не допускається до заліку чи екзамену. Крім того, обов'язковим при мінімальній кількості балів за підсумками контрольних заходів є виконання індивідуальної творчої роботи (презентації).

Програма навчальної дисципліни передбачає врахування результатів неформальної та інформальної освіти при наявності підтверджуючих документів як окремі кредити вивчення навчальних дисциплін.

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів вищої освіти

Участь у дискусіях на лекційних та практичних заняттях, виконання контрольних робіт, індивідуальні та групові творчі завдання, тестування	Критерії оцінювання
90-100%	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.
73-89%	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань.
55-72%	В цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових завдань.
35-54%	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.
15-34%	Частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив окремі тестові завдання.
0-15%	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Не вирішив жодного тестового завдання.